

БІБЛІОТЕЧНА РОБОТА

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА

Людмила ДАНИЛЮК,
провідний бібліограф
відділу інформаційних технологій
та бібліографії
Волинської обласної
бібліотеки для дітей

Як переконати учнів, що інтернет — це не лише ігри, розваги, музика, кіно тощо, а ще й величезний ресурс для інформаційного самозабезпечення їх навчальної діяльності, який потрібно вміти використовувати. Хто пояснить, що, крім інтернету, є безліч цікавих книжок і журналів. Безумовно, бібліотекар під час занять із формування інформаційної культури. А починати потрібно з найменших.

Бібліотечні уроки для наймолодших школярів

Швидкі темпи розвитку інформаційного суспільства, яке характеризується високим рівнем розвитку та використання інформаційних і телекомунікаційних технологій, спонукають культурно-освітні заклади визначати пріоритетними напрямками своєї роботи ті, що сприяють вихованню людини з високим інтелектуальним потенціалом, пристосованої до умов постійного зростання інформаційного потоку. Одним із таких напрямів є робота з формування інформаційної культури як надзвичайно важливої складової загальної культури людини.

Зміст поняття «інформаційна культура» виражається в наявності в людини комплексу знань, умінь, навичок і рефлексивних установок для взаємодії з інформаційним середовищем¹. Сучасний школяр повинен усвідомлювати, наскільки важливо володіти інформацією, аналізувати її, зберігати, систематизувати та передавати, уміти самостійно набувати нові знання, використовуючи різноманіття інформаційних ресурсів. Саме з розуміння ролі інформації в житті розпочинається розвиток інформаційної культури, формуванням якої слід займатися з наймолодшого віку, коли дітки спрагли до навчання та цікавляться всім, що їх оточує. Результативність цієї роботи безпосередньо залежить і від ін-

¹ Краткий справочник школьного бібліотекаря. — СПб : Профессия, 2001. — 352 с. — (Сер. «Бібліотека»).

формаційної компетенції бібліотекарів (уміння працювати з різними інформаційними системами), застосування ними під час бібліотечних уроків мультимедійних засобів та інтернету для того, аби зробити подання інформації цікавим, доступним і різноманітним.

Волинська обласна бібліотека для дітей активно використовує нові інформаційні технології для виховання інформаційної культури школярів. Жодний масовий захід для наших маленьких читачів не обходиться без презентації з героями мультфільмів. Співробітники нашої бібліотеки впевнені, що саме презентація допомагає дітям краще запам'ятати матеріал, представлений їх увазі.

Розуміючи, що багато часу сучасні діти проводять у Всесвітній мережі, ми намагаємося представити якомога більше цікавої інформації для учнів різного віку й дати поради учителям і батькам на сайті Волинської обласної бібліотеки для дітей (<http://www.biblioteka.volyn.ua/>). Це своєрідна віртуальна бібліотека. Тут є все! І віртуальні вікторини, і віртуальні виставки, і бібліографічні списки та біобібліографічні довідки. А ще — роботи переможців обласного конкурсу «Казку складаю сам» і твори переможців обласного літературного конкурсу «Думи і мрії» на кращий власний поетичний чи прозовий твір серед учнів 1–11-х класів.

Веб-урок: не дуже складно, але дуже ефективно

Молодший шкільний вік — період вбирання, накопичення та засвоєння елементарних теоретичних знань. Увага наймолодших школярів достатньо тривала та стійка, вони легше запам'ятовують те, що їх вражає або цікавить. Хочете здивувати своїх маленьких учнів? Можна підготувати для них урок у вигляді мультфільму або у формі веб-уроку, який діти також сприйматимуть як мультфільм.

Хочу представити вам веб-уроки з інформаційної культури в початковій школі, які ви можете продемонструвати безпосередньо з сайту Волинської бібліотеки для дітей за посиланням (<http://www.biblioteka.volyn.ua/veb-uroku/>). А можливо, у вас є бажання створити такі уроки самостійно та розмістити їх на сайті школи чи шкільної бібліотеки?

Веб-урок — це форма заняття, яку вчитель може провести для учнів дистанційно за допомогою засобів телекомунікації та інших можливостей інтернету (сайти, форуми, блоги тощо). Він є допоміжною формою виховної та освітньої діяльності та виконує такі функції:

- освітню — сприяє отриманню знань;
- дидактичну — створює оптимальні умови для оволодіння прийомами самостійної пізнавальної діяльності;
- розвивальну — забезпечує умови для розвитку інтелектуальних та творчих здібностей.

Із чого розпочинається робота над веб-уроком? Із того, що і робота над звичайним уроком — визначення мети, завдань і

очікуваного результату. Наступним кроком, зазвичай, є опрацювання кількох джерел (3–5 сценаріїв чи довідкових статей) і стисле формування тематичної текстової основи. Далі працюємо над створенням презентації: підбираємо фони та малюнки (у цифровому форматі), скануємо ілюстрації з книжок, потрібних для уроку (доречно одразу формувати власний архів сканованих малюнків, ілюстрацій тощо). Загалом, багато уваги слід приділити оформленню уроку. Це слугуватиме найкращому засвоєнню матеріалу. Пам'ятайте про те, що веб-урок повинен мати ще й ігрові, і просто цікаві моменти, які дозволять урізноманітнити характер діяльності учня.

І ось, власне, ми на півшляху. Далі в програмі MS Power Point оформлюємо потрібну кількість слайдів, обираємо героїв — і вмикаємо фантазію!... Підготовлені уроки за бажанням можна залишити у форматі презентації, а можна розмістити їх на сайті (сторінці) бібліотеки як веб-уроки.

Веб-уроки

Див. додаток 1

Наведу два приклади. Мета уроку «*На гостини до книжок-чомучок*» полягає в ознайомленні молодших школярів із довідковою літературою. Мультгерої Вінні-Пух, П'ятачок та Мудра Сова розповідають малечі про словники, довідники та енциклопедії, які проживають у будинку Довідкової літератури в місті Бібліотека. Із героями мандруємо річкою, квітучим полем, лісовою галявиною та спілкуємося на корисні теми. Яскраво, цікаво, пізнавально!

Див. додаток 2

Мета уроку «*Подорож до країни Бібліографії*» — пояснити дітям важливість такої науки, як бібліографія, обґрунтувати її значення для пізнавальної діяльності. Персонажі слайд-презентації — герої мультфільму «Смішарики». Вони розкажуть, які каталоги дітям запропонують у бібліотеці, як виглядає каталожна картка, що таке електронний каталог, які картотеки можна попросити в бібліотекаря. Знаючи це, можна сміливо йти до бібліотеки...

Думаю, що якщо інформація, яку ви використовуватиме для підготовки таких уроків, буде цікавою, оригінальною, грайливою та доступно викладеною, то ваші учні швидко навчатимуться висловлювати власну інформаційну потребу, вести інформаційний пошук, розуміти, оцінювати та творчо використовувати інформацію.